

Vzgojni načrt Osnovne šole borcev za severno mejo Maribor

Vzgojni načrt Osnovne šole borcev za severno mejo Maribor temelji na ciljih in vrednotah 2. člena Zakona o osnovni šoli.

Podlaga vzgojnemu načrtu so ugotovitve analize dela Osnovne šole borcev za severno mejo na vzgojnem področju.

CILJI IN VREDNOTE

Delavci šole, starši in učenci menimo, da je potrebno v naslednjih letih posebno pozornost nameniti uresničevanju naslednjih ciljev in vrednot.

Kakovostna izobrazba

- Trajno, kakovostno znanje učencev, uspešnost in razvoj sposobnosti učencev.
- Kakovosten individualiziran, zanimiv pouk, pri katerem so učenci aktivni .

Kvalitetni odnosi

- Spoštovanje dostojanstva in pravic drugih, vzgoja za nenasilje.
- Sodelovanje med delavci šole, med zaposlenimi in starši, med zaposlenimi in učenci.
- Medsebojno razumevanje, sprejemanje drugačnosti in medsebojna strpnost, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, varnost, nudenje pomoči.
- Vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj.
- Vzgajanje za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, do drugih ljudi, do svoje in drugih kultur, do naravnega in družbenega okolja, do prihodnjih generacij
- Kakovostno komuniciranje, sporazumevanje.

Osebnostni razvoj učencev

- Odgovornost,
- samostojnost, iznajdljivost, pozitivna in realna samopodoba, ustvarjalnost, trdna osebnost sposobna premagovati ovire.

VZGOJNA NAČELA

Pri vzgojnem delu bomo upoštevali naslednja načela:

- načelo vzajemnega spoštovanja,
- načelo sodelovanja s starši,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline.
- Usklajenost vzgojnih dejavnikov: jasna pravila, poenotenje ravnanj zaposlenih, usklajevanje vzgoje v šoli in doma.
- Doslednost in nepopustljivost pri preprečevanju motenja pouka, pojavih psihičnega, verbalnega in fizičnega nasilja in drugih kršitvah pravil šolskega reda. Delavci šole rešujejo probleme takoj in na licu mesta.

VZGOJNE DEJAVNOSTI

Osnovni cilj pri oblikovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti je oblikovanje okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost. Pri tem je osrednje **oblikovanje varne, skrbne, urejene, inkluzivne in v uspešnost naravnane učeče se skupnosti.**

Razvijali bomo naslednje proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti:

- individualizirano, samostojno in sodelovalno učenje ter sprotno spremljanje razvoja učencev;
- oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja, oblikovanje in dograjevanje pravil šolskega reda;
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur, pogovorov z učenci;
- organiziranje vrstniške pomoči in medgeneracijskega sožitja;
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja;
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, organiziranje predavanj, delavnic, okroglih miz o vzgoji, šole za starše (klubov staršev za boljšo šolo, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev). Delo na tem področju bo posebno intenzivno za starše 1. in 2. triletja;
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanja nasilništva, (zasvojenosti, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov - razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti, ...);
- organiziranje in izvajanje ustreznega nadzora za preprečevanje razgrajaškega vedenja in povzročanje škod na šolski opremi;
- izvajanje rekreativnih odmorov;
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov.

SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih z učenci, še posebej tistimi, ki imajo probleme, so izjemno pomembni. So najboljša pot za graditev medsebojnega zaupanja, ki je plodno okolje uspešnega svetovanja. V pogovoru svetovalec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti zadovoljevanja potreb in doseganja ciljev, pri ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge in pri upoštevanju pravic drugih. Svetovalec ponudi učencu pomoč pri iskanju uspešnih in etično sprejemljivih vedenj, s katerimi bo lahko uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese ter pri načrtovanju potrebnih sprememb. Sestavni del svetovalnega pogovora je lahko medsebojni dogovor o prihodnjem ravnanju ali ustrezen načrt učenca.

Pri reševanju problemov in sporov je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se problemi in spori uporabljajo za krepitev praks sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Šolska mediacija in restitucija

Probleme povezane s povzročenimi škodami bomo reševali skladno z načeli restitucije in mediacije. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu s pravili šolskega reda.

POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

- Prešernova listina za delo in izjemne dosežke na različnih področjih
- pohvale za dosežen učni uspeh;
- priznanja za večletni učni uspeh;
- priznanja za osemletno branje za bralno značko;
- druga priznanja in pohvale: sodelovanje pri pevskem zboru, športu, delu v oddelčnih skupnostih... združimo v enem priznanju
- pohvalo za učno najuspešnejši oddelek
- knjižna nagrada (kriteriji)
- nagradni izlet (kriteriji)

Dosežki učencev bodo sprti javno objavljeni s pomočjo šolskega radia ali s pomočjo oglasnih desk.

VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice težjih ali ponavljajočih kršitev vrednot in pravil šolskega reda in so načini reševanja problemov, ki se s tem pojavijo. Uporabljajo se lahko:

- če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (nevarnost, posredovanje v pretepu, zaščita imovine ipd.),
- če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (svetovanje, pogovor s samopresojo, restitucija, mediacija itd.),
- kadar učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih ali ponavljajo kršitve šolskih pravil in dogovorov.

Vzgojni ukrepi so:

- Zadržanje na razgovoru v zvezi z reševanjem problemov po pouku s soglasjem in vednostjo staršev;
- Kadar učenec onemogoča učenje drugih učencev ali ogroža varnost, se zanj lahko organizira učenje in delo izven učne skupine. Učitelj, ki je uporabil ta ukrep, preveri delo učenca in se z njim pogovori o vzrokih težav;
- Povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ni pri pouku ali pri organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela, ki se izvajajo izven šolskega prostora oziroma organizacija nadomestne ustrezne dejavnosti v šoli;
- Ukinitev nekaterih pravic, ki so povezane s pridobljenimi statusi učencev ali v povezavi z nadstandardnimi storitvami šole.

O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca. Z njimi se pogovori o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav.

URESNIČEVANJE VZGOJNEGA NAČRTA PO OBDOBJIH

1. obdobje	2. obdobje	3. obdobje	CILJI	NOSILEC
Kakovost pouka – individualizirano učenje, povratne informacije učencem: poskusno omejeno izvajanje	Kakovost pouka – individualizirano učenje, povratne informacije učencem, spremljanje in ocenjevanje učencev, poskusno omejeno izvajanje	Kakovost pouka – individualizirano učenje, samostojno in sodelovalno učenje, spremljanje in ocenjevanje učencev, povratne informacije učencem, vodenje učenja	Kakovostno in trajno znanje, razvoj sposobnosti učencev, večja aktivnost učencev	Ravnateljica
Oblikovanje pravil šolskega reda	Spremljanje pravil šolskega reda	Spremljanje pravil šolskega reda	Demokracija, jasna pravila in posledice, reševanje problemov dom. nalog, pripomočkov, motenja pouka, zamujanja, enotnost in doslednost	Mreža šol
Vzajemno sodelovanje s starši: oblikovanje vzgojnega načrta in pravil šolskega reda, predavanja, delavnice, okrogle mize	Sodelovanje s starši: spremljanje vzgojnega načrta in pravil šolskega reda, predavanja, delavnice, okrogle mize	Sodelovanje s starši: srečanja, predavanja, delavnice, okrogle mize	Vzajemno sodelovanje, večja enotnost vzgoje, medsebojna podpora, manj vzgojnih težav	Tim za vzgojni načrt in razredniki
Odgovornost - izobraževanje zaposlenih in staršev I.	Odgovornost – navajanje na samovrednotenje in sprejemanje posledic ravnanj, restitucija Izobraževanje II.	Odgovornost – uporaba samovrednotenja in uspešno reševanje problemov, (izobraževanje III.)	Povečati stopnjo zavedanja izbir, svobode in odgovornosti ter posledic lastnih vedenj	Tim za vzgojni načrt ter ravnateljica
Delovni načrt učenca (portfolio) – poskusno, omejeno izvajanje v treh oddelkih	Delovni načrt učenca (portfolio) – razširjeno, omejeno izvajanje	Delovni načrt učenca (portfolio) – sistematično izvajanje	Učenci oblikujejo cilje, načrtujejo uspeh, organizirajo lastno delo, spremljajo svojo uspešnost, razvijajo odgovornost	Tim za vzgojni načrt
Delo razvojnih skupin za razredne ure	Delo razvojnih skupin za razredne ure	Delo razvojnih skupin za razredne ure	Kakovosten razvoj prakse RU v nekaj letih, večja kakovost, obogatitev vzgoje	Svetovalna služba

Oblikovanje vrste pohval, priznanj, nagrad in vzgojnih ukrepov	Spremljanje učencev in oddelkov ter podeljevanje pohval, priznanj, nagrad	Spremljanje učencev in oddelkov ter podeljevanje pohval, priznanj, nagrad	Dvig motivacije učencev, promocija pozitivnih vedenj, upad problemov	Aktiv slavistov in razredniki
Vzgoja za nenasilje – v sklopu raz. ur po programu	Vzgoja za nenasilje – v sklopu raz. ur po programu	Vzgoja za nenasilje – v sklopu raz. ur po programu	Zmanjšati pojave verbalnega nasilja, groženj in fizično nasilje	Socialna delavka in razredniki
Izvajanje rekreativnih odmorov – občasno poskusno	Izvajanje rekreativnih odmorov - intenzivneje	Izvajanje rekreativnih odmorov - sistematično	Redna, dnevna telesna sprostitvev učencev	Aktiv 1-3, 4-5, Maja Pečnik
Vrstniška pomoč in medgeneracijsko sožitje	Sodelovanje z RK in Domom Danice Vogrinec	Sodelovanje z RK in Domom Danice Vogrinec	Sodelovanje z RK in Domom Danice Vogrinec	Svetovalna služba
Preprečevanje razgrajaškega vedenja in povzročanja škod na šolski opremi.				Pomočnica ravnateljice

Vsaki nalogi je potrebno določiti odgovornega nosilca in sodelavce, ki sestavljajo razvojni tim. Ta oblikuje razvojni načrt, ki vsebuje cilje, operativne naloge, roke, kazalnike uspeha. Razvojni tim vodi, usklajuje in evalvira delo na svojem področju.

SPREMLJANJE IN IZVAJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Odgovorni nosilec vzgojne dejavnosti dvakrat letno pripravi pisno poročilo o izvajanju vzgojne dejavnosti in predstavi zboru strokovnih delavcev. Po razpravi o uspehih in težavah ter oblikovanju predlogov za nadaljnje delo strokovni zbor poročilo sprejme ali sprejme sklep o njegovi dopolnitvi. O uresničevanju vzgojnega načrta ravnateljica najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali strokovni delavci šole na strokovnih srečanjih, starši na delavnicah in srečanjih staršev in učencev v okviru dela šolske skupnosti učencev, z delom pri razrednih urah in z odgovarjanjem na vprašalnike za učence. Osnutke in predlog vzgojnega načrta je oblikovala delovna skupina za pripravo vzgojnega načrta, ki je bila imenovana marca 2009 v sestavi: vodja skupine Miroslav Gomboc, strokovni delavci Mateja Käfer, Biserna Židom, Branka Kokol, Maja Pečnik, Valerija Bračko in starši Zoran Turk, Helena Bernik in Darja Lesjak.

Vzgojni načrt je sprejel Svet Osnovne šole borcev za severno mejo Maribor na seji 11. marca 2009.

V Mariboru, 11. marca 2009

Predsednica sveta zavoda
Branka Kokol